

Screening – afgørelse om at ændring af bekendtgørelse om beskyttede naturtyper ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering

Der skal tages stilling til, om ændring af bekendtgørelse om beskyttede naturtyper nr. 1067 af 21.8.2018 (herefter naturtypebekendtgørelsen), er omfattet af reglerne om miljøvurdering efter bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 1976 af 27.10.2021 (herefter miljøvurderingsloven).

Baggrund

Bekendtgørelse om ændring af naturtypebekendtgørelse (nr. 1067 af 21.8.2018), hvori der indføres ny § 3a, følger op på aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4.10.2021 mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne.

Formålet med ændringen er at øge incitamentet for private lodsejere til at udtage arealer til lavbundsprojekter.

Lavbundsprojekter har til formål at reducere landbrugets udledning af drivhusgasser til atmosfæren ved ekstensivering af driften af landbrugsarealer på kulstofrige lavbundsjord. Projekterne kan også bidrage til reduceret kvælstofudledning til fjorde og kystvande samt gavne naturen, da projekterne skaber flere og bedre sammenhængende naturarealer.

Med indførelsen af § 3a lægges op til en model med hjemmel i lov om naturbeskyttelse nr. 1392 af 4.10.2022 (naturbeskyttelsesloven) § 5 stk. 1 og § 6, stk. 1, som undtager arealer i lavbundsprojekter, der måtte udvikle sig til beskyttede naturtyper, fra at blive omfattet af beskyttelse efter samme lovs § 3, for så vidt angår tilstandsændringer som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbrug.

En sådan model vil sikre, at udtagne arealer ikke kan blive omfattet af husdyrreglernes ammoniakbeskyttelsesniveau for kategori 2- og 3-natur. For at sikre denne afledte effekt inden for husdyrreguleringen foretages samtidig med nærværende ændring af naturtypebekendtgørelsen en konsekvensændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, idet der foretages en justering af, hvad der forstås ved kategori 2- og 3-natur. Ændringen er indeholdt i den ændringsbekendtgørelse, der har været i ekstern høring i perioden fra 3.10.2022 til

1.11.2022, se hertil materialet (incl. miljørapport) på Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66859>.

Naturtypebekendtgørelsen indeholder en lignende undtagelse i dennes § 3, som undtager minivådområder fra at blive omfattet af den generelle beskyttelse mod tilstandsændringer i naturbeskyttelseslovens § 3. Undtagelsen angående minivådområder trådte i kraft 1.7.2018.

Miljøvurderingsloven

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 2, stk. 1, at der er tale om planer eller programmer omfattet af loven, når en myndighed udarbejder eller vedtager en plan eller et program, der fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter.

Der skal gennemføres miljøvurdering når planen eller programmet tilvejebringes inden for bl.a. landbrugssektoren jf. § 8, stk. 1, nr. 1, og samtidig fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er omfattet af lovens bilag 1 og 2.

De miljømæssige aspekter forbundet med den foreslåede ændring knytter sig til den eksisterende lavbundsordning¹, som er miljøvurderet af Landbrugsstyrelsen i november 2020. Heri konkluderes, at vurderingen af vådområde- og lavbundsprojekternes indvirkninger på miljøet viser, at der hovedsageligt kan forventes positive virkninger på miljøet. De konkrete påvirkninger af miljøet vil dog afhænge af indholdet i de enkelte projekter og omfanget heraf, som vil blive undersøgt i de enkelte projekter.

Senere ændringer² til bekendtgørelse om lavbundsordning har ikke givet anledning til miljøvurdering, idet der er truffet screeningsafgørelse af 15. februar 2022. Heraf fremgår at der er tale om videreførelse af eksisterende ordning med mindre ændringer uden væsentlig miljømæssig påvirkning.

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen knytter sig til lavbundsordningen og er derfor omfattet af miljøvurderingslovens regler.

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 10, at der skal træffes afgørelse om, hvorvidt planen eller programmet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1 er omfattet af kravet om miljøvurdering. Ved afgørelsen inddrager myndigheden de relevante kriterier fra lovens bilag 3.

Hvis det vurderes, at ændringen kan få væsentlig indvirkning på miljøet, skal der gennemføres en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

---

¹ BEK nr. 236 af 15. februar 2022 om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter.

² BEK nr. 318 af 1. marts 2021 om tilskud til vådområder og lavbundsprojekter

Afgørelse

Miljøministeriet vurderer, at ændringen i naturtypebekendtgørelsen ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Ændringen skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 2.

Miljøministeriet har derved lagt vægt på, at den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen udgør en snæver undtagelse, som indsættes for at skabe incitament til at flere lodsejere byder ind med arealer til allerede eksisterende lavbundsordning. Disse ordninger har en gavnlig effekt på både miljø og natur og er tidligere miljøvurderet.

Den foreslåede undtagelse målrettes arealer som indmeldes i lavbundsordning, således at disse ikke rammes af ammoniak-afstandskrav for kategori 2- og 3-natur.

Den nærmere regulering angående ammoniak fremgår af bekendtgørelse nr. 2225 af 27.11.2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), hvori foretages konsekvensændring, som nævnt ovenfor.

Den foreslåede undtagelse i naturtypebekendtgørelsen gælder ikke for øvrige tilstandsændringer på indmeldte arealer, som fortsat forbydes efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Undtagelsen rammer ikke eksisterende natur omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3, idet den udelukkende sigter mod potentiel nyopstået §-3 natur, der måtte vokse frem på de indmeldte lavbundsarealer.

Forventningen om at § 3-naturtyper kan ”vokse frem” på lavbundsarealerne skyldes at arealet som led i ordningen tages ud af landbrugsmæssig drift, hvilket har en positiv indvirkning på naturen på arealet.

Selvom den foreslåede ændring er formuleret som en undtagelse til den generelle beskyttelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, er der i praksis ikke tale om en forringelse af nugældende miljøtilstand. Tværtimod forventes ændringen at have en gavnlig effekt, idet flere landbrugsarealer udtages og hidtidig drift stoppes til fordel for miljø og natur.

Kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er gennemgået nedenfor under bilag 1 til denne afgørelse.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens § 32 skal den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelsen af en plan eller et program, høre berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering.

De berørte myndigheder udgøres i denne sammenhæng af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, herunder også Landbrugsstyrelsen, samt Miljøstyrelsen, som administrerer lavbundsordningen.

Miljøministeriet har gennemført en høring af disse myndigheder i perioden fra den 15. december 2022 til den 5. januar 2023.

Miljøministeriet har den 5. januar 2023 fået tilbagemelding fra ovenstående myndigheder om, at de ikke har bemærkninger til screeningen.

Klagevejledning

4-ugers klagefrist

Der kan klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet over denne afgørelse om, at der ikke foretages en miljøvurdering (screeningsafgørelsen), jf. miljøvurderingslovens § 48. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter offentliggørelsen af screeningsafgørelsen, jf. miljøvurderingslovens § 51. Udløber klagefristen på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageportalen

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnte indgives skriftligt til Miljøministeriet ved anvendelse af digital selvbetjening – Klageportalen, jf. miljøvurderingslovens § 52, jf. dog § 21, stk. 2-4 i lov om Miljø og Fødevareklagenævnet. Se mere om hvordan man klager via Klageportalen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Klageberettiget

Klageberettiget er enhver med retlig interesse i sagens udfald. Klageberettiget er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø, eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer jf. miljøvurderingslovens § 50.

Bilag 1

En afgørelse af hvorvidt en plan eller et program er omfattet af kravet om miljøvurdering skal inddrage relevante kriterier i lovens bilag 3 og resultaterne af høring efter miljøvurderingslovens § 32, jf. § 10, 2. pkt.

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om den planlagte ændring af naturtypebekendtgørelsen, som er omfattet af miljøvurderingslovens plan- og programbegreb, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

Kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 består af 2 overordnede kriterier, der er som følger:

(1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:

- *I hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler*

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen har ingen indflydelse på hvilke arealer der udpeges eller på indretningen af de udpegede arealer, idet dette reguleres af øvrige regelsæt. Ændringen kan derfor ikke danne grundlag for projekter og andre aktiviteter, idet man i den sammenhæng vil skulle tage udgangspunkt i andre regelsæt for at finde krav til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser for lavbundsprojekter. Ændringen har heller ingen indflydelse på tildeling af tilskud til de enkelte lavbundsprojekter.

- *I hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer eller programmer, herunder også planer og programmer, som indgår i et hierarki*

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen har ingen eller kun ringe forventet indflydelse på andre planer eller programmer, herunder f.eks. kommunale planer. Ændringen angår projekter på private arealer, som meldes ind i eksisterende lavbundsordning. Ændringen tager sigte på at give incitament til at flere arealer udpeges til lavbundsprojekter under eksisterende ordning.

Bekendtgørelse om tilskud til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter er udstedt med hjemmel i Landdistriktsfonden.

Ændringen i naturtypebekendtgørelsen har hjemmel i naturbeskyttelseslovens §§ 5 og 6 og udgør en undtagelse til naturbeskyttelseslovens § 3.

- *Planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling*

Der gælder et generelt forbud mod tilstandsændring af visse naturtyper i naturbeskyttelseslovens § 3. Der er tale om en dynamisk beskyttelse, hvor arealer kan ”vokse ind og vokse ud” af beskyttelsen.

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen udgør en undtagelse til § 3-beskyttelsen. Der er tale om en snæver undtagelse, som ikke rammer eksisterende § 3-natur. Ændringen retter sig udelukkende mod potentiel nyopstået natur på projektarealer udtaget til lavbundsordningen og kun tilstandsændringer som følge af ammoniakposition.

I tilfælde hvor der vokser § 3-natur frem på et udtaget lavbundsareal, vil der forsat gælde beskyttelse mod tilstandsændringer som følge af andet end ammoniakdeposition. Lempelsen angår eksisterende ammoniakafstandskrav for kategori 2- og 3-natur som defineret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Formålet med ændringen er at øge incitamentet til at flere arealer udtages til lavbundsprojekter, hvilket har en positiv indvirkning på miljøet.

Den foreslåede ændring indgår således som bidrag til den samlede regulering om lavbundsprojekter, der har til formål at nedbringe udledning af CO₂ til atmosfæren, udvaskning af kvælstof og fosfor til vandmiljøet samt forbedre naturen. Se hertil miljøvurdering af lavbundsordningen fra Landbrugsstyrelsen fra november 2020.

▪ *Miljøproblemer af relevans for planen eller programmet*

Der henvises til ovenstående.

▪ *Planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning, der stammer fra en EU-retsakt (f.eks. planer og programmer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse)*

Ændringen i naturtypebekendtgørelsen gælder ikke for kategori 1-natur som defineret i husdyrgodkendelsesordningen, herunder Natura2000 områder. Naturdirektiverne fraviges ikke ved den foreslåede ændring.

Ændringen tager sigte på at øge antallet af udtagne arealer under eksisterende regulering om lavbundsordning, som indeholder elementer, der bidrager til opfyldelse af vandmiljøplaner, herunder dansk implementering af vandrammedirektiv.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

▪ *Indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet*

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen tager sigte på, at flere private arealer indmeldes i eksisterende lavbundsordning.

Udpegning og indretning af konkrete projektarealer følger fortsat gældende regulering om lavbundsordning, som administreres af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Miljøstyrelsen. Myndighederne tager konkret stilling til miljømæssig indvirkning i hvert enkelt projekt der indmeldes. Der henvises i øvrigt til miljøvurdering fra 2020 og screeningsafgørelse fra 2022 for eksisterende lavbundsordning.

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen har ikke indflydelse på indholdet af de enkelte lavbundsprojekter.

De arealer der gives incitament til at indmelde i lavbundsordning med den foreslåede ændring, er landbrugsarealer der ikke hidtil har været omfattet af ammoniak-afstandskrav. Der er derfor ingen negativ miljøpåvirkning af arealerne, når ændringen undtager fra ammoniak-afstandskrav.

▪ *Indvirkningens kumulative karakter*

Der vurderes ikke, at være kumulative konsekvenser knyttet til den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen. Se også ovenstående.

▪ *Indvirkningens grænseoverskridende karakter*

Det vurderes ikke, at den foreslåede ændring vil medføre grænseoverskridende miljøpåvirkning. Se også ovenstående.

▪ *Faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker)*

Den foreslåede ændring vurderes ikke at være til fare for menneskers sundhed og miljøet, idet ændringen tager sigte på at skabe øget incitament til udpegning af lavbundsprojekter på private arealer til gavn for reduktion af drivhusgasudledning og fjernelse af kvælstof samt bedre sammenhængende naturarealer.

▪ *Indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt)*

Den foreslåede ændring vedrører landbrugsvirksomhedernes drift af private landbrugsarealer, og vurderes ikke at berøre befolkningen.

▪ *Værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt som følge af:*

- *Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv*
- *Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier*
- *Intensiv arealudnyttelse*

Baggrunden for naturbeskyttelseslovens § 3 er at beskytte særlige naturtyper mod fremadskridende forringelse og reduktion af udyrkede og ekstensivt udnyttede naturarealer, for herved at bevare naturen med dens bestand af vilde planter og dyr samt deres levesteder og som en integreret del af de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier.

Den foreslåede ændring i naturtypebekendtgørelsen udgør en undtagelse til beskyttelsen efter naturbeskyttelseslovens § 3, men griber ikke ind i ovenstående hensyn, idet den udelukkende tager sigte på private landbrugsarealer, og ikke afløfter § 3-beskyttelse for eksisterende beskyttet natur.

Den foreslåede ændring er målrettet arealer, hvor der i dag ikke er § 3-natur, men hvor de konkrete lavbundsprojekter kan medføre at arealer ”vokser ind i” § 3-beskyttelsen, idet udtagning indebærer afholdelse fra landbrugsmæssig drift.

Der vurderes derved ikke at være negative konsekvenser for karakteristiske naturtræk, kulturarv, eller at overskride miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier, eller for intensiv arealudnyttelse.

- *Indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan.*

Den foreslåede ændring vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan, da undtagelsen alene indeholder tiltag gældende for private landbrugsarealer, som ikke indeholder eksisterende § 3-beskyttet natur.

Undtagelsen gælder ikke for projekter der har naturudvikling som hovedformål eller for ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for et Natura2000 områder og er omfattet af udpegningsgrundlaget. Undtagelsen er formuleret under hensyntagen til Danmarks forpligtelser efter naturdirektiverne.